

Korrekt utförd läggning av marksten och plattor är en yta som du kan glädjas åt i många år. Ytan är i stort sett underhållsfri, men med allt som ligger utombus sker en gradvis nedsmutsning genom föroreningar som orsakats från luft och trafik. För att hålla din marksten i bra skick följer här några tips och skötselråd.

Rengörning

Smuts som orsakats av föroreningar från luft och trafik tas enklast bort med vatten och kvast. Vid svårare beläggning tillsätt rengöringsmedel.

Påfyllning av fogsand

Fogen är en väsentlig del av markstenen och det är viktigt att den är fylld under hela brukstiden för att ytan inte ska bli instabil. En bra och välfylld fog gör det också svårare för ogräs att få fäste. Väder och vind kan avlägsna en del av fogmaterialet varför det kan krävas komplettering av Benders fog-sand (rekommenderad kornstorlek 0-2 mm).

Mossa, svamp, alger

På terrasser, gångvägar och garageuppfarter kan stenen i vissa fall få en beläggning av alger, svamp eller mossa. Beläggningen kan vid behov avlägsnas med 10 % ammoniaklösning, ogräsgift, klorinlösning 1:1 eller Benders Tak- och Markrent.

Olja

Oljefläckar kan avlägsnas med skurmedel och varmt vatten. Olika typer av avfettning går också bra. Färska oljefläckar sugs upp med papper, trasa eller sågspån. Olja skadar ej stenen.

Målarfärg

För att suga upp färg, baserad på lösningsmedel, används en trasa, därefter täcks ytan med sågspån i ca 1 dygn. Vattenbaserad färg tas även den upp med en trasa men därefter tvättas ytan ren med vatten. Färg som hunnit torka skrubbas bort med skurmedel eller cellulosaörtning.

Rostfläckar

Rostfläckar kan avlägsnas med borsttvätt.

Kalkutfällning

Kalkutfällning kan förekomma men är ej reklamationsgrundande. Den försämrar inte produktens beständighet utan är en naturlig del av betongens härdningsprocess. I regel slits utfällningarna bort efter en tid. Vid svåra angrepp kan saltsyra (blandning 1:5) användas med efterföljande tvätt. Försiktighet bör iaktas nära växtlighet.

Vinterunderhåll

Vinter och snö är tyvärr inte bara gnistrande landskap och varm choklad. Nej det är också förenat med is och halka, både synlig och dold, men alltid till förtret vare sig den lurar på trädgårdsgången där du går eller vägen där du kör. Då är saltning en populär metod att ta till. Resultatet blir ofta bra men det är en metod som inte är speciellt skonsam mot underlaget den ligger på och miljön runtomkring.

Därför tänkte vi bistå med några tips om vad du ska tänka på när det kommer till att underhålla din markstensyta ur ett skonsamt sätt mot både betongytan och miljön:

- Använd inte salt på den markstens- eller plattförsedda ytan, frätskador på betongytan kan uppstå med porösare och skörare stenar/plattor som följd. Speciellt nyanlagda betongprodukter är extra känslig för salt.
- Skotta i stället bort snön och sanda alternativt grusa därefter ytan för att få bättre grepp.
- Skölj gärna av ytor där bilar parkeras ofta, speciellt om det är på ett och samma ställe varje dag. Snömodden i hjulhusen innehåller ofta koncentrerade mängder salt vilket över tid sliter på betongytan.

Ogräs

För att bekämpa ev ogräs kan, förutom ogräsgift, ett flertal metoder användas. På mindre ytor är mekanisk rensning ett bra och effektivt alternativ. En annan miljövänlig metod som lämpar sig för större ytor är bränning med gasol. En alltför kraftig användning kan dock skada betongen.

Antikbehandling

I vårt sortiment Mark finns det en rad stenar som vi omnämner med modellnamn plus suffixet "antik" (T.ex. Labyrinth antik, Troja antik osv). En antik sten är till skillnad från en "skarp" sten bearbetad för att få ett nött eller antikt utseende. För att uppnå detta så använder vi oss av två metoder nämligen tumling och hamring. Båda bearbetningarna sker efter det att stenen formats och härdats och kan vid anblick te sig ganska omilda.

Vid tumling tumlas stenarna runt i en gigantisk cylinder och nöts mot varandra vilket medför att större eller mindre bitar kan slås bort. Vid hamring körs stenarna genom ett hammarverk vilka kan orsaka spår som kan liknas vid de som uppstår när man kör på ytan med snökedjeförsedda hjul. Processerna påverkar inte hållfastheten på stenen utan ger den bara en utseendemässig finish.

För att uppnå det som uppfattas som ett antikt utseende så krävs det alltså ganska omilda behandlingar och resultatet kan bli stenar som är nötta men som ändå är inom ramen för vad som är förenligt med processen och anses inte vara reklamationsgrundande.